

«Стратегія ІФЛА на 2019–2024 рр.»: основні напрями та перші результати

Леся Халецька

Кафедра історії та документознавства
Національний авіаційний університет
Київ, Україна
lecenka@ukr.net

Abstract. The main strategic directions, key initiatives of IFLA for 2019-2024 are considered and the first results of their implementation are highlighted.

Ключові слова: Стратегія ІФЛА на 2019–2024 рр., напрями діяльності, ключові ініціативи, COVID-19, результати діяльності.

Вступ

Міжнародна федерація бібліотечних асоціацій та установ (далі ІФЛА) – неурядова міжнародна організація, заснована у 1927 р. з метою сприяння порозумінню, співпраці, обговоренню, науковим дослідженням та розробкам у всіх сферах бібліотечної діяльності, членами якої є бібліотеки, національні бібліотечні організації та інформаційні служби. Період 2019–2021 рр. став новим етапом у діяльності організації, яка провела низку важливих заходів та прийняла стратегічні програмні документи, зокрема «Стратегію ІФЛА на 2019–2024 роки» (2019 р., Афіни, Всесвітній інформаційний та бібліотечний конгрес).

Основна частина

«Стратегія ІФЛА на 2019–2024 роки» позиціонується як важлива віха «на шляху від бачення до стратегії та дії» [1, с. 2]. Вона є результатом реалізації проекту «Глобальне бачення», була розроблена Правлінням і професійними підрозділами ІФЛА у співробітництві з групою представників Штаб-квартири та схвалена Правлінням ІФЛА 12 квітня 2019 р. Місією ІФЛА є «надихати, залучати, підтримувати та об'єднувати представників бібліотечного суспільства» [1, с. 3]. З урахуванням місії та незмінних цінностей ІФЛА сформульовані основні напрями її діяльності [1, с. 2]:

- зміцнення голосу бібліотек на глобальному рівні;
- розвиток та вдосконалення професійної практики;
- об'єднання та зміцнення професійної галузі;
- оптимізація організації ІФЛА.

У межах кожного напрямку виділено чотири ключових ініціативи, що забезпечують основу для проведення заходів, спрямованих на реалізацію Стратегії. У межах першого стратегічного напрямку ключовими ініціативами є: демонстрація можливостей бібліотек у досягненні Цілей сталого розвитку (далі – ЦСР); розширення присутності ІФЛА в якості важливого партнера у роботі міжнародних організацій; співробітництво з бібліотечними асоціаціями з метою виявлення юридичних і фінансових перешкод щодо їх роботи та спонукання до вживання необхідних заходів; формування громадської думки, активна участь у розгляді питань відкритого доступу та бібліотечних цінностей [1, с. 4].

Другий стратегічний напрям передбачає реалізацію наступних ключових ініціатив: розробку, передання та розповсюдження ключових ресурсів та матеріалів, що стимулюють розвиток професії; регулярне проведення ефективних кампаній, надання інформаційних та інших комунікаційних продуктів для стимулювання та активізації бібліотек; розробку стандартів, посібників, інших матеріалів для сприяння розвитку професійної практики; надання інструментів та інфраструктури (платформ), що підтримують роботу бібліотек [1, с. 5].

У межах третього стратегічного напрямку пропонуються ініціативи, спрямовані на укріплення бібліотечної сфери для надання високоякісних послуг, які відповідатимуть потребам спільноти та сприятимуть грамотності, інноваціям, збереженню спадщини та доступу до інформації для всіх користувачів [1, с. 6].

Четвертий стратегічний напрям пропонує для реалізації чотири ключові ініціативи, спрямовані на забезпечення стабільного зростання і розвитку ІФЛА за рахунок

розширення та диверсифікації складу її членів, посиленню регіональної присутності, активного залучення членів за допомогою ефективної професійної структури, а також надання можливостей для волонтерської роботи [1, с. 7].

Звернемо увагу на деякі з проведених ІФЛА протягом другої пол. 2019–першої пол. 2021 рр. заходів. Було реорганізовано систему управління ІФЛА; нова редакція Статуту набула чинності у серпні 2021 р. Відповіддю на виклики пандемії COVID-19 став перегляд способів досягнення цілей, визначених Стратегією. Була проведена значна робота зі збору, поширення інформації про заходи, вжиті бібліотеками у відповідь на пандемію COVID-19. Штаб-квартирою ІФЛА було надано волонтерам віртуальні платформи та підготовлено докладні інструкції для їх ефективного використання, що призвело до значного збільшення їх популярності. Майже максимально були задіяні можливості, надані вебсайтом та присутністю в соціальних мережах для ефективного обміну інформацією [2, с. 13–14]. У межах першого стратегічного напрямку [2, с. 19] тривала робота з досягнення ЦСР ООН. Було проведено успішний супутній захід в межах Африканського регіонального форуму зі стійкого розвитку у лютому 2020 р., взято участь у різноманітних сесіях Всесвітнього форуму міст і досягнуто зазначення у підсумковій декларації зустрічі того, що бібліотеки є постачальниками ключових культурних послуг. ІФЛА взяла участь у роботі міжнародних організацій і на засіданнях міжнародного рівня. Зокрема, спільно з партнерами по кампанії «Культура 2030» (Culture2030Goal) ІФЛА виступила на засіданні Політичного форуму високого рівня ООН зі сталого розвитку (липень 2020 р.).

У межах другого стратегічного напрямку [2, с. 21] основні зусилля ІФЛА сконцентрувалися навколо активного використання інтернет-платформ і ресурсів. Для підтримки бібліотечного руху, ознайомлення з досвідом бібліотек світу головною інформаційною платформою є портал «Бібліотечна карта світу», яка містить дані з 133 держав. Було збагачено колекцію оповідей про внесок бібліотек у реалізацію ЦСР ООН, що надає водночас

матеріали для підготовки бібліотечної адвокатури. Проведено низку віртуальних семінарів, присвячених технікам оповідей, щоб заохотити практику надання історій про ЦСР, збільшити кількість асоціацій та організацій – учасників ІФЛА. 2020 р. позначений також переглядом і створенням стандартів ІФЛА. Зокрема, досягнутий прогрес в області перегляду маніфестів публічних і шкільних бібліотек; для підтримки роботи запущений так званий простір імен (Namespaces), який забезпечує доступ до зв'язаних даних, які стосуються різних стандартів ІФЛА.

Спостерігався прогрес і в реалізації третього стратегічного напрямку діяльності [2, с. 23]: вебінари та телеконференції посіли центральне місце в діяльності ІФЛА. Лише за останній квартал 2020 р. за технічної та комунікаційної підтримки штаб-квартири ІФЛА було проведено 75 зустрічей.

У рамках реалізації четвертого стратегічного напрямку [2, с. 25] фінансову підтримку діяльності організації було забезпечено завдяки зусиллям членів Федерації, афілійованих членів, підтримці Фонду Білла та Мелінди Гейтс. Про укріплення ролі і репутації ІФЛА серед зовнішніх спонсорів свідчить успішне завершення проєктів із Фондом Вікімедіа (допомога бібліотекам використовувати WikiData), Європейським Союзом (розвиток медіаграмотності в бібліотеках). Основою стійкості Федерації є принципи інклюзивного, ефективного та прозорого управління. Відданість засадничим принципам своєї діяльності та готовність до прогресивних змін ІФЛА продемонструвала, організувавши та провівши перший в історії Федерації онлайн-конгрес 17–19 серпня 2021 р.

Отже, діяльність ІФЛА протягом розглянутого періоду є свідченням успішних кроків на шляху реалізації стратегії організації на 2019–2021 рр.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Стратегия ИФЛА на 2019–2024 годы. Официальный вебсайт ИФЛА. URL: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/gb/strategic-plan/ifla-strategy-2019-2024-ru.pdf>.
- [2] IFLA Annual Report 2020. Official IFLA website. URL: <https://www.ifla.org/wp-content/uploads/2019/05/assets/hq/annual-reports/2020.pdf>.